

Lausuntopyyntö Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaehdotukseen vuosille 2022–2027

Khall 26.04.2021 § 119 Valm: (Maankäyttöpäällikkö)

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Haapaveden kaupungilta lausuntoa Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaehdotukseen vuosille 2022–2027, joka on nähtävillä ja kuultavana 2.11.2020 – 14.5.20.

Lausuntopyyntö koskee vesienhoitosuunnitelmaehdotusta, joka on laadittu Suomen kaikille vesienhoitoalueille, joita on kahdeksan kappaletta. Haapaveden kaupunki kuuluu Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueeseen.

Vesien hoidon suunnittelu on lähtenyt liikkeelle EU:n direktiivistä vesipolitiikan puitteista vuonna 2000. Toimintaa ja suunnittelua ohjaavat laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004), valtioneuvoston asetus vesienhoitoalueista (1303/2004) sekä valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006).

Toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan arvioimalla vesien tila kuuden vuoden jaksoina. Vesienhoitosuunnitelmat päivitetään kuuden vuoden välein ja suunniteltujen hoitotoimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan arvioimalla vesien tila myös kuuden vuoden jaksoina. Vireillä oleva ehdotus on vesienhoidon kolmannen suunnittelukauden suunnitteluasiakirja. Edellinen vesienhoidon suunnittelukausi oli 2016–2021.

Vesienhoitosuunnitelma muodostuu kahdesta osasta. Ensimmäinen osa sisältää varsinaisen suunnitelmaehdotuksen ja toinen osa kuvaa suunnittelussa käytetyt menetelmät ja periaatteet. Lisäksi kuulemisen tausta-aineistona on luonnos toimenpideohjelmaksi 2022–2027, joka on jaettu myös kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa esitellään vesienhoitoalueen vesistöjen nykytila ja käynnissä olevat vesienhoidon toimenpiteet. Toimenpideohjelman luonnoksen toisessa osassa on puolestaan esitetty vesienhoidon toimenpiteet kullekin suunnittelualueelle. Vesienhoitosuunnitelman ympäristöselostuksen taustalla on puolestaan niin sanottu SOVA-laki eli laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista, joka edellyttää ympäristöselostusta viranomaisten suunnitelman tai ohjelman valmistelun yhteydessä.

Vesienhoitosuunnitelman mukaan Oulujoen-lijoen vesiä kuormittaa lähinnä maa- ja metsätaloudesta tuleva hajakuormitus. Haapaveden

alueen pintavesien ekologinen tila on pääosin hyvä tai tyydyttävä. Järvistä Iso Rytkynjärvi, Ainali, Apaja ja Korkatti nousivat luokitukseltaan hyvään tilaan. Osmankijärven tila nousi puolestaan välttävistä tyydyttävään.

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueella on kartoitettu alustavassa tarkastelussa elinkeinoelämän hankkeita, jotka voisivat toteutuessaan vaikuttaa kielteisesti vesienhoidon tavoitteisiin ja aiheuttaa tarpeen poiketa vesienhoidon tavoitteista.

Haapaveden Kanteleen voimalaitoksen ja biojalostamon hanke ei täytä tällaisia peruskriteerejä vesienhoidon tavoitteista poikkeamiseksi, joten hankkeen puolesta hyvän tilan saavuttamisen tai säilyttämisen tavoite säilyy.

Vesienhoitosuunnitelman ympäristöselostuksen mukaan esitetyt toimenpiteet vähentävät erityisesti maa- ja metsätalouden hajakuormituksen aiheuttamaa rehevöitymistä ja liettymistä. Suunnitelman toteuttaminen parantaa pintavesien ekologista tilaa, kun vaikutukset ilmenevät. Selostuksessa arvioidaan hoitotoimenpiteiden aiheuttavan negatiivisia taloudellisia vaikutuksia eri toimijoille, viranomaisille ja kansalaisille.

Vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelman suunnitelma poikkeaa aiemmista kausista siten, että toimenpiteet on mitoitettu sillä tavalla, että viimeistään vuoden 2027 kuluessa vesien hyvä tila on mahdollista saavuttaa. Toimenpideohjelmassa on tunnistettu käynnissä olevia ja päättyneitä vesienhoitotoimenpiteitä. Haapaveden kunnan alueelta on mainittu, monivaikutteisten kosteikkojen ja luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma, joka valmistui 2013. Lisäksi ohjelmassa on todettu, että suunnittelualueella on hoitokaudella toteutunut järvikunnostuksia Rytky- ja Vatjusjärvien, Haapajärven sekä Pirnesjärven alueilla.

Toimenpideohjelmassa suunnitellaan laajoille alueille maa- ja metsätalouden ravinne-, kiintoaine- ja happamuuskuormitusta vähentäviä toimenpiteitä. Yksittäisiin vesimuodostumiin kuten Pirnesjärvelle esitetään vesienhoidon toimenpiteitä kuten vesien kunnostaminen tai kalan kulun edistäminen.

Pohjavesialueiden osalta suunnittelukaudella 2022–2027 riskialueisiin, joilla pohjaveden hyvä tila on heikentynyt tai uhattu, on tullut vain muutamia muutoksia. Karhukankaan ja Nevalanmäen pohjavesialueet on tunnistettu pohjavesien tilan arvioinnin yhteydessä riskialueiksi. Molemmille pohjavesialueille on laadittu suojelusuunnitelma 2019.

Karhukankaan pohjavesialueelle esitetään vedenottamoiden

kuormittamisen säätelyä ja ohjausta. Lisäksi entisten polttoaineiden jakelupisteiden pilaantuneisuuden selvittämiseksi esitetään pilaantuneisuusselvitystä.

Nevalanmäen toimenpiteiksi esitetään puolestaan pohjavesien suojelutoimenpiteitä peltoviljelyyn, mikä johtuu maatalouden aiheuttamista ravinnekuormituksista. Käytännössä tällä tarkoitetaan esimerkiksi maatalouden suojavyöhykkeiden määrittelyä tai kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämistä.

Vesienhoitosuunnitelmaehdotuksen nähtävilläolon tiedote on saatavilla verkko-osoitteessa:

<https://ym.fi/-/miten-parannamme-vesien-tilaa-ja-hallitsemme-tulvaris-keja-kerro-mielipiteesi>

Vesienhoitosuunnitelmaehdotuksen kuulemisaineisto on saatavilla verkko-osoitteessa:

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vaikuta_vesiin/Vesienhoito

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksella ei ole huomautettavaa lausuntopyyntöön.

Päätös:

Hyväksyttiin.
